สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ห้องสมุดงานวิจัย

บทที่ 4
ผลการศึกษา

ผลการศึกษา (ตารางที่ 1) พบพรรณไม้น้ำทั้งหมด 13 วงศ์ 15 สกุล 13 ชนิด ไม่สามารถระบุชนิดได้ 2 ชนิด และไม่สามารถระบุสกุลได้ 1 สกุล ทั้งนี้พบว่า 1 ชนิดเป็นพืชหายาก โดยแยกออกเป็นประเภทพืชใต้น้ำ (submerged plants) 2 ชนิด ประเภทพืชลอยน้ำ (floding plants) 3 ชนิด และประเภทชายน้ำ (marginal plants) 11 ชนิด ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 1 พรรณไม้น้ำจากทุกจุดสำรวจ

ลำดับ	ชื่อพื้นเมือง	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	จุดที่สำรวจพบ
ประเภทพืชใต้น้ำ (submerged plants)				
1	สันตะวาใบพาย**	*Ottelia alismoides* (L.) Pers	Hydrocharitaceae	คลองผันน้ำ, คลองส่งน้ำ
2	สาหร่ายไฟ	unidentified	Characeae	คลองส่งน้ำ
ประเภทพืชลอยน้ำ (floding plants)				
3	สาหร่ายหางกระรอก	*Hydrilla verticillata* (L.f.) Royle.	Hydrocharitaceae	คลองผันน้ำ, คลองส่งน้ำ
4	สาหร่ายเส้นด้าย	*Najas draminea* Del.	Najadaceae	คลองผันน้ำ, คลองส่งน้ำ
5	ดีปลีน้ำ	*Potamogeton malaianus* Miq.	Potamogetonaceae	คลองผันน้ำ, คลองส่งน้ำ
ประเภทพืชชายน้ำ (marginal plants)				
6	ผักปราบ	*Commelina benghalensis* L.	Commelinaceae	เส้นทางที่ 6
7	กูดคละ	*Thelypteris crassifolia*	Thelypteridaceae	เส้นทางที่ 6
8	ผักกูดเขากวาง**	*Ceratopteris thalictroides* (L.) Brongn	Parkeriaceae	คลองผันน้ำ, คลองส่งน้ำ
9	แว่นแก้ว	*Hydrocotyle umbellata* L.	Apiaceae	คลองส่งน้ำ
10	ธูปฤาษี	*Typha angustifolia* L.	Typhaceae	เส้นทางที่ 6
11	อ้อ	*Arundo donax* L.	Poaceae	เส้นทางที่ 6
12	กล้วยป่า	*Musa acuminate* Colla	Musaceae	เส้นทางที่ 6
13	กระเจียวส้ม*, **	*Curcuma roscoeana* Wall.	Zingiberaceae	เส้นทางที่ 6
14	เอื้องหมายนา	*Costus speciosus* (Koen) Smith	Zingiberaceae	เส้นทางที่ 6
15	ขิงป่า	*Zingiber* sp.	Zingiberaceae	เส้นทางที่ 6
16	บอน	*Colocasia* sp.	Araceae	เส้นทางที่ 6

* มีสถานะเป็นพืชหายาก (rare species)

** มีศักยภาพในการนำไปเพาะขยายเชิงการค้า เพื่อการผลิตไม้ประดับ

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ห้องสมุดงานวิจัย
วันที่ - 8 ส.ค. 2555
เลขทะเบียน 245672
เลขเรียกหนังสือ

ภาพที่ ๕ สันตะวาใบพาย

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Ottelia alismoides* (L.) Pers

วงศ์ Hydrocharitaceae

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชใต้น้ำ หยั่งรากลงยึดพื้นดินใต้น้ำ อาจส่งส่วนของดอก ผล และใบ ลอยปริ่มน้ำ ใบเดี่ยวรูปร่างกลม ฐานใบเว้ารูปหัวใจ ขอบใบเรียบ ลำต้นแตกเป็นกอ ดอกเดี่ยว มีครีบ ๔ ครีบ กลีบดอกสีขาว

ภาพที่ ๖ สาหร่ายไฟ

ชื่อวิทยาศาสตร์ unidentified

วงศ์ Characeae

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชใต้น้ำ หยั่งรากลงยึดพื้นดินใต้น้ำ ทุกส่วนเจริญอยู่ในน้ำ ลำต้นเป็นข้อ-ปล้องชัดเจน แขนงแตกเป็นวงรอบข้อ และยังพบการแตกแขนงย่อยอีกชั้น

ภาพที่ ๗ สาหร่ายหางกระรอก

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Hydrilla verticillata* (L.f.) Royle.

วงศ์ Hydrocharitaceae

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชลอยน้ำ ลำต้นเป็นสายยาวลอยปริ่มน้ำ แตกกิ่งก้านสาขาได้มาก ใบขนาดเล็กแคบยาว ไม่มีก้านใบ สีเขียวเข้ม แตกรอบข้อของลำต้นเป็นชั้นๆ ละ ๘-๑๐ ใบ มองดูเป็นช่อแน่น ในธรรมชาติที่พบ จึงมีความสามารถในการดักจับตะกอนได้ดี ทำให้มองดูมีสีอมน้ำตาล

ภาพที่ ๘ สาหร่ายเส้นด้าย

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Najas draminea* Del.

วงศ์ Najadaceae

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชลอยน้ำ ลำต้น แตกกิ่งก้านสาขาดูเป็นพุ่มแน่น ใบขนาดเล็กแคบขอบใบจักโคนใบแผ่เป็นกาบหุ้มลำต้น ไม่มีก้านใบ แตกเป็นกระจุกรอบข้อ ใบมีสีเขียวเข้มจนดูคล้ำ ในธรรมชาติที่พบ มีความสามารถในการดักจับตะกอนได้ดี

ภาพที่ ๙ ดีปลีน้ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Potamogeton malaianus* Miq.

วงศ์ Potamogetonaceae

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชลอยน้ำ ลำต้น เป็นสายทอดลอยปริ่มน้ำแตกแขนงได้มาก ใบรูปไข่รีปลายใบแหลม ดอกออกเป็นช่อ ก้านช่อดอกชูเหนือน้ำ ไม่มีก้านดอกย่อย ดอกย่อยขนาดเล็ก ในธรรมชาติที่พบ มีความสามารถในการดักจับตะกอนได้ดี

ภาพที่ ๑๐ ผักปราบ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Commelina benghalensis* L.

วงศ์ Commelinaceae

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชล้มลุกขนาดเล็กขึ้นอยู่ชายน้ำ ลำต้นเป็นเหง้าใต้ดิน ส่งลำต้นเหนือดินเจริญขึ้นมา ลำต้นเหนือดินมีขนละเอียดปกคลุม ใบเดี่ยวรูปหอกปลายใบแหลม เส้นใบขนาน โคนก้านใบแผ่เป็นกาบหุ้มลำต้น ดอกออกเป็นช่อที่ปลายยอด กลีบเลี้ยง ๓ กลีบดอก ๓ กลีบดอกสีม่วงอมน้ำเงิน

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ห้องสมุดงานวิจัย

ภาพที่ ๑๑ กูดคละ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Thelypteris crassifolia*

วงศ์ Thelypteridaceae

ลักษณะทั่วไป พืชในกลุ่มเฟิน เจริญหนาแน่นอยู่ชายน้ำ ไรโซมสีน้ำตาลสั้นๆ ทอดเลื้อยอยู่ใต้ดิน มีขน ก้านใบสีฟาง โคนก้านใบสีเข้ม ก้านใบมีขน ใบประกอบยาวประมาณ ๒ ฟุตหรือมากกว่า ปลายใบสอบเรียว ใบย่อยเว้าเข้าหาเส้นกลางใบลึกประมาณ ๒ ใน ๓ เรียงสลับ ไม่มีก้านใบย่อย ซอรัสกลม อินดูเซียมมีขน

ภาพที่ ๑๒ ผักกูดเขากวาง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Ceratopteris thalictroides* (L.) Brongn

วงศ์ Parkeriaceae

ลักษณะทั่วไป พืชในกลุ่มเฟิน เจริญอยู่ชายน้ำ พบเฉพาะใบที่ไม่สร้างสปอร์มีลักษณะแผ่เป็นแผ่นขอบใบหยักเว้า เจริญได้ในทั้งในพื้นดินแฉะ และบริเวณที่น้ำท่วมขัง

ภาพที่ ๑๓ แว่นแก้ว

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Hydrocotyle umbellata* L.

วงศ์ Apiaceae

ลักษณะทั่วไป พืชล้มลุกขนาดเล็ก มีไหลทอดเลื้อยที่ผิวดิน มีรากและใบแตกตามข้อของไหล ใบเดี่ยวรูปร่างค่อนข้างกลม ขอบใบหยัก ก้านใบติดที่กลางตัวใบ

ภาพที่ ๑๔ ธูปฤาษี

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Typha angustifolia* L.

วงศ์ Typhaceae

ลักษณะทั่วไป พืชในกลุ่มกก อายุหลายฤดู สูง ๑.๕ -๒ เมตร ลำต้นใต้ดินเป็นเหง้า ใบเดี่ยวแผ่นใบค่อนข้างแบนแผ่เป็นแผง ๒ ข้าง โคนใบเป็นกาบอวบหนา ดอกช่อรูปทรงกระบอกสีน้ำตาล มองดูคล้ายธูปขนาดใหญ่ เจริญอยู่เรียงกันเป็นกลุ่ม

ภาพที่ ๑๕ อ้อ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Arundo donax* L.

วงศ์ Poaceae

ลักษณะทั่วไป พืชในกลุ่มหญ้า มีลำต้นใต้ดิน ส่วนเหนือดินสูงกว่า ๒ เมตร ภายในกลวง ใบคล้ายใบอ้อย ยาวประมาณ ๑ ฟุต หรือมากกว่า โคนใบแผ่เป็นกาบหุ้มลำต้นเหนือดิน ช่อดอกสีขาวปนเหลือง ยาวประมาณ ๐.๕-๐.๖ เมตร

ภาพที่ ๑๖ กล้วยป่า

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Musa acuminate* Colla

วงศ์ Musaceae

ลักษณะทั่วไป **พืชชายน้ำ** พบเจริญเป็นกลุ่มเล็กๆ ประปรายตลอดลำธาร ลำต้นผอม โคนต้นมีสีน้ำตาลดำ เจริญเต็มที่สูงประมาณ ๒-๒.๕ เมตร ใบยาวประมาณ ๐.๗๕ – ๑ เมตร ปลายใบสอบ

ภาพที่ ๑๗ กระเจียวส้ม
ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma roscoeana* Wall.
วงศ์ Zingiberaceae
ลักษณะทั่วไป พืชในกลุ่มกระเจียว เจริญอยู่ชายน้ำ และใกล้แหล่งน้ำ พบเจริญหนาแน่นและออกดอกเต็มบริเวณ ในเดือนสิงหาคม มีลำต้นใต้ดิน ลำต้นเหนือดินสูงประมาณ ๑ ฟุต ใบเดี่ยว ช่อดอกแทงจากโคนด้านล่างของลำต้นเทียม ใบประดับเรียง ๕ แถว แยกเป็นแฉกๆ มีสีส้มสดใส

ภาพที่ ๑๘ เอื้องหมายนา
ชื่อวิทยาศาสตร์ *Costus speciosus* (Koen) Smith
วงศ์ Zingiberaceae
ลักษณะทั่วไป พืชเจริญชายน้ำ และบริเวณใกล้แหล่งน้ำ มีลำต้นใต้ดิน ส่งลำต้นเหนือดินขึ้นมามีลักษณะอวบน้ำ ใบเดี่ยว เวียนสลับรอบลำต้น ใบรูปหอกปลายใบแหลม ท้องใบมีขนละเอียด โคนใบแผ่เป็นกาบหุ้มลำต้น ดอกออกเป็นช่อที่ปลายยอด กลีบดอกสีขาว ๓ กลีบ ไม่สมมาตร ดอกตูมมีกาบสีแดงหุ้ม ใบประดับสีแดง ทยอยบานทีละ ๑-๒ ดอก ออกดอกเดือนสิงหาคม

ภาพที่ ๑๙ ขิงป่า

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Zingiber* sp.

วงศ์ Zingiberaceae

ลักษณะทั่วไป พืชในกลุ่มขิง มีลำต้นใต้ดินเป็นท่อนสั้นๆ ลำต้นเหนือดินสูงประมาณ ๑.๕-๒ ฟุต ใบเดี่ยว ใบรูปหอกแคบปลายใบแหลม ท้องใบมีขนละเอียดปกคลุม ทุกส่วนของต้นมีกลิ่น ก้านช่อดอกแทงออกจากลำต้นใต้ดิน ก้านช่อดอกทอดนอน มีใบประดับซ้อนเหลื่อมกันแบบหลวมๆ ใบประดับมีสีแดงอมแสด ปลายใบประดับเรียวแหลม ออกดอกเดือนพฤศจิกายน

ภาพที่ ๒๐ บอน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Colocasia* sp.

วงศ์ Araceae

ลักษณะทั่วไป พืชชายน้ำ มีลำต้นใต้ดิน โคนก้านใบมีสีเข้มออกดำ ใบรูปลูกศร ปลายใบแหลม